

Över 43 000 nya examinerade under läsåret 2005/06

Lsåret 2005/2006 tillfördes den svenska arbetskraften över 40 000 nya högskole-examinerade. Det är andra året i rad som nytillskottet av examinerade överstiger 40 000. Den vanligaste examensåldern är 25 eller 26 år och vill man jämföra antalet examinerade med antalet individer i befolkningen i den åldern, så motsvarar 43 000 individer ungefär 40 procent. Det vill säga ungefär 40 procent av en årskull avlägger numera examen vid universitet eller högskola.

Knappt hälften av alla examina är så kallade generella examina, det vill säga kandidat- eller magisterexamina (plus ett litet antal tvååriga högskoleexamina). Övriga är så kallade yrkesexamina av vilka lärarexamen är den största – 8 600 examina avlagda läsåret 2005/06. Därefter följer civilingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen – i båda fallen med nära 4 700 avlagda examina under 2005/06; den första med ett flertal män, den andra med ett flertal kvinnor. Bland dem som avlade civilingenjörsexamen under 2005/06 var 68 procent män, bland dem som avlade sjuksköterskeexamen (eller röntgensjuksköterskeexamen) var 86 procent kvinnor.

Fler examina än någonsin

Antalet avlagda examina under läsåret 2005/06 är det högsta någonsin. Totalt uppgick antalet till 59 100. Det är fyra procent fler än föregående år. Detta antal innehåller dock en hel del av vad som kan kallas dubbelexamination, det vill säga en individ tar ut mer än en examen – i allmänhet två examina men i vissa fall fler. Tillskottet av individer med examen från universitet eller högskola till befolkning och arbetskraft blir därmed väsentligt lägre, och för läsåret 2005/06 var detta tillskott av individer som inte tidigare hade avlagt någon examen 43 600. Också det är en ökning jämfört med föregående år. I detta fall är ökningen fem procent.

För flertalet examensgrupper ökar antalet examinerade. Undantagen är få och det handlar då i allmänhet om små examensgrupper för vilka antalet examinerade kan variera relativt kraftigt mellan åren. I vissa fall har förändringarna samband med institutionella förhållanden. Inom social omsorgsutbildning, till exempel, minskar antalet examina till följd av att en växande del av utbildningen istället inriktas mot socionomexamen.

I ett längre perspektiv har antalet examina ökat kraftigt inom många områden. Det gäller till exempel antalet civilingenjörsexamina som har ökat med 40 procent under en tioårsperiod. Andra stora grupper med kraftiga ökningar är sjuksköterskor och socionomer. Däremot är det relativt små förändringar i lärargruppen som är den största

yrkesexamensgruppen. Totalt är ökningen av antalet examina ungefär 70 procent under den senaste tioårsperioden och räknar man det årliga tillskottet av examinerade personer är det en ökning med ungefär 50 procent.

Så kallade generella examina har ökat ännu mer. När det gäller kandidatexamina beror det till stor del på att kandidatexamen efter 1993 har ersatt tidigare examina. Magisterexamen, som är den mest kvalificerade av de generella examina, infördes 1993 och i det fallet är alltså ökningen reell.

Examensgrupp	1989/90	1994/95	1999/2000	2004/05	2005/06	Förändring
						04/05-05/06
						%
Högskoleexamen		384	670	1 286	1 236	-4
Kandidatexamen		3 706	8 542	13 351	13 809	3
Magisterexamen		2 080	6 826	12 292	12 805	4
Arkitektexamen	83	129	190	177	141	-20
Civilingenjörsexamen	2 545	3 318	3 796	4 417	4 674	6
Högskoleingenjörsexamen	725	1 855	2 321	2 593	2 349	-9
Juris kandidatexamen	678	902	1 070	949	1 052	11
Konstnärlig högskoleexamen	261	305	276	240	298	24
Lärarexamen	6 173	8 032	6 422	8 424	8 610	2
Läkarexamen	714	776	835	813	841	3
Psykologexamen	262	174	283	292	369	26
Psykoterapeutexamen	14	28	42	225	220	-2
Arbetsterapeutexamen	368	354	442	389	440	13
Sjukgymnastexamen	484	461	474	480	514	7
Biomedicinsk analytikerexamen	365	231	80	165	198	20
Sjuksköterskeexamen	3 614	2 398	3 167	4 640	4 674	1
Social omsorgsexamen	561	580	443	370	308	-17
Socionomexamen	786	794	841	1 522	1 687	11
Specialistsjuksköterskeexamen				1 672	1 653	-1
Specialpedagogexamen	133	365	569	573	667	16
Tandläkarexamen/motsv	158	149	152	172	211	23
Yrkeshögskoleexamen				41	118	188
Yrkesteknisk högskoleexamen	499	463	345	90	57	-37
Äldre examina	9 128	5 213	319	10	9	-10
Övriga	2 571	1 574	2 004	1 978	2 190	11
Totalt	30 112	34 271	40 109	57 100	59 130	4
Därav för första gången examinerade	25 475	28 741	32 211	41 737	43 629	5

Anmärkning 1: Magisterexamen infördes i samband med högskolereformen 1993. Kandidatexamen förekom bara i begränsad utsträckning före 1993. Specialistsjuksköterskeexamen är en ny examen som avläggs efter påbyggnad av sjuksköterskeexamen. Även specialpedagogutbildning är en påbyggnad. I detta fall efter lärarutbildning. Yrkeshögskoleexamen har tillkommit under de senaste åren.

Anmärkning 2: Uppgifterna avser hittills inrapporterade examina. Talet för det senaste läsåret brukar justeras upp med cirka en procent. Det betyder naturligtvis också att förändringen mellan läsåret 2004/05 och läsåret 2005/06 är underskattad.

Två tredjedelar av alla examina tas ut av kvinnor

Två examina av tre – 66 procent – avlades av kvinnor under läsåret 2005/06. Dubbel-examination är något vanligare bland kvinnor än bland män bland annat genom att det framför allt är kvinnor som avlägger examen på påbyggnadsutbildningarna till specialistsjuksköterska respektive speciallärare.

Av de individer som avlade sin första examen under läsåret 2005/06 var andelen kvinnor 64 procent. Jämfört med andelen kvinnor bland alla studerande är denna andel något högre, vilket är en kombinerad effekt av att en större del av kvinnorna än av männen går på utbildningar där examensfrekvenserna traditionellt är höga, till exempel lärarutbildningar och sjuksköterskeutbildning, samt att kvinnor oavsett utbildning genomgående avlägger examen i större utsträckning än män.

Examensgrupper med fler än 100 examina	Andel kvinnor, %			Antal examinerade 2005/06
	1994/95	2004/05	2005/06	
Receptarie	97	97	96	275
Arbetsterapeut	95	93	93	440
Tandhygienist	92	97	92	183
Social omsorg	90	94	92	308
Dietist		93	92	108
Socionomexamen	83	88	92	1 687
Biomedicinsk analytiker	78	89	90	240
Studie- och yrkesvägledare	76	88	88	165
Sjuksköterska	85	87	87	4 538
Röntgensjuksköterska		83	83	136
Lärare	80	81	81	8 610
Apotekare	66	73	78	207
Sjukgymnast	74	77	75	514
Psykiater	79	76	73	220
Psykolog	75	72	73	369
Tandläkare	56	65	70	211
Juris kandidat	51	62	61	1 052
Läkare	48	57	58	841
Teologie kandidat	49	58	57	134
Arkitekt	48	58	57	141
Konstnär	52	55	57	298
Civilingenjör	20	29	32	4 674
Högskoleingenjör	18	32	29	2 349

Även för flertalet utbildningar gäller givetvis att kvinnorna är i majoritet bland de examinerade. Av de utbildningar som hade minst hundra examinerade läsåret 2005/06 är civilingenjör- och högskoleingenjörutbildningarna de enda med ett flertal av män, och

bara läkarexamen, teologie kandidatexamen, arkitektexamen och konstnärlig yrkesexamen har en könsfördelning där andelen för båda könen ligger inom intervallet 40 till 60 procent. I övriga (17) yrkesexamensgrupper med fler än hundra avlagda examina överstiger andelen kvinnor 60 procent.

Könsfördelningen bland de examinerade är något jämnare när det gäller kandidat- och magisterexamen, men det är stora skillnader beroende på inriktning av utbildningen.

En uppdelning efter vetenskapsområden, det vill säga det humanistisk-samhällsvetenskapliga området, respektive naturvetenskap, teknik och medicin (inklusive vård) visar att könsfördelningen är jämnast inom naturvetenskap samt humaniora och samhällsvetenskap, men det är stora skillnader mellan ämnen inom respektive vetenskapsområde

Stora skillnader mellan lärosäten

Eftersom utbildningsinnehållet är så avgörande för könsfördelningen inom examensgrupperna blir det naturligtvis stora skillnader mellan lärosätena beroende på vilken utbildningsprofil de har.

I tabellen som följer nedan kan man se att de lärosäten som är specialiserade på vårdutbildningar har den högsta andelen kvinnor bland examinerade, tillsammans med Lärarhögskolan i Stockholm som är specialiserad på lärarutbildning, vilken har en stor majoritet av kvinnor. Bland högskolor med den högsta andelen kvinnor bland de examinerade finns också Danshögskolan.

Högst andel män bland examinerade har Kungl. Tekniska högskolan i Stockholm och Chalmers tekniska högskola i Göteborg som utbildar högskoleingenjörer och civilingenjörer. Relativt hög andel män bland de examinerade har också flera av de konstnärliga högskolorna i Stockholm.

I mitten av rangordningen efter andel kvinnor respektive män bland de examinerade finns lärosäten som både har kvinnodominerade utbildningar och mansdominerade utbildningar, till exempel lärarutbildning och vårdutbildningar med en hög andel kvinnor samt teknisk utbildning med en hög andel män.

Variationen mellan lärosätena när det gäller andelen män respektive kvinnor på de olika utbildningarna är liten. Ser man till större examensgrupper som innehåller olika utbildningsinriktningar finns skillnader, men jämför man sedan inriktning för inriktning är skillnaderna små. Men det finns undantag.

Ekonomutbildningen vid Handelshögskolan är ett sådant. Andelen kvinnor på ekonomutbildningen vid Handelshögskolan har betydligt lägre andel kvinnor än vad som gäller vid ekonomutbildningen i riket generellt. Bland alla som avlade magisterexamen med företagsekonomi eller nationalekonomi som huvudämne under läsåret 2005/06 var andelen kvinnor 53 procent. Vid Handelshögskolan i Stockholm var motsvarande andel 40 procent.

Andel kvinnor

Lärosäte	av examinerade, %
Sophiahemmet Högskola	94
Danshögskolan	93
Röda Korsets Högskola	92
Ersta Sköndal högskola	87
Karolinska institutet	85
Lärarhögskolan i Stockholm	84
Högskolan Kristianstad	81
Högskolan Väst	78
Ericastiftelsen	78
Malmö högskola	74
Konstfack	74
Mittuniversitetet	73
Örebro universitet	73
Högskolan i Gävle	72
Högskolan i Borås	72
Göteborgs universitet	72
Beckmans Designhögskola	71
Södertörns högskola	71
Karlstads universitet	71
Högskolan i Jönköping	69
Högskolan i Skövde	69
Umeå universitet	69
Mälardalens högskola	68
Växjö universitet	68
Uppsala universitet	66
Sveriges lantbruksuniversitet	65
Stockholms universitet	64
Högskolan Dalarna	64
Gymnastik- och idrottshögskolan	64
Högskolan i Halmstad	63
Luleå tekniska universitet	62
Högskolan i Kalmar	61
Linköpings universitet	59
Lunds universitet	58
Dramatiska institutet	56
Stockholms Musikpedagogiska Institut	54
Högskolan på Gotland	51
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	48
Blekinge tekniska högskola	47
Kungl. Konsthögskolan	46
Operahögskolan i Stockholm	45

Teaterhögskolan i Stockholm	43
Handelshögskolan i Stockholm	36
Kungl. Tekniska högskolan	30
Chalmers tekniska högskola	29
Riket totalt	66